

Kontanthjælpen gennem 25 år

Af
Hans Hansen
og
Marie Louise
Schultz-Nielsen

Centrale spørgsmål

1. Hvordan har kontanthjælpen udviklet sig gennem de 25 år?
2. Hvem er modtagerne af ydelsen?
3. Hvordan ser den relative fattigdom ud blandt kontanthjælpsmodtagere?
4. Kan det betale sig at have et fuldtidsarbejde til mindstelønnen, når alternativet er kontanthjælp?
5. Hvordan er kontanthjælpen i Danmark i forhold til andre nordeuropæiske lande?

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Udviklingen i kontanthjælpen 1987-2012

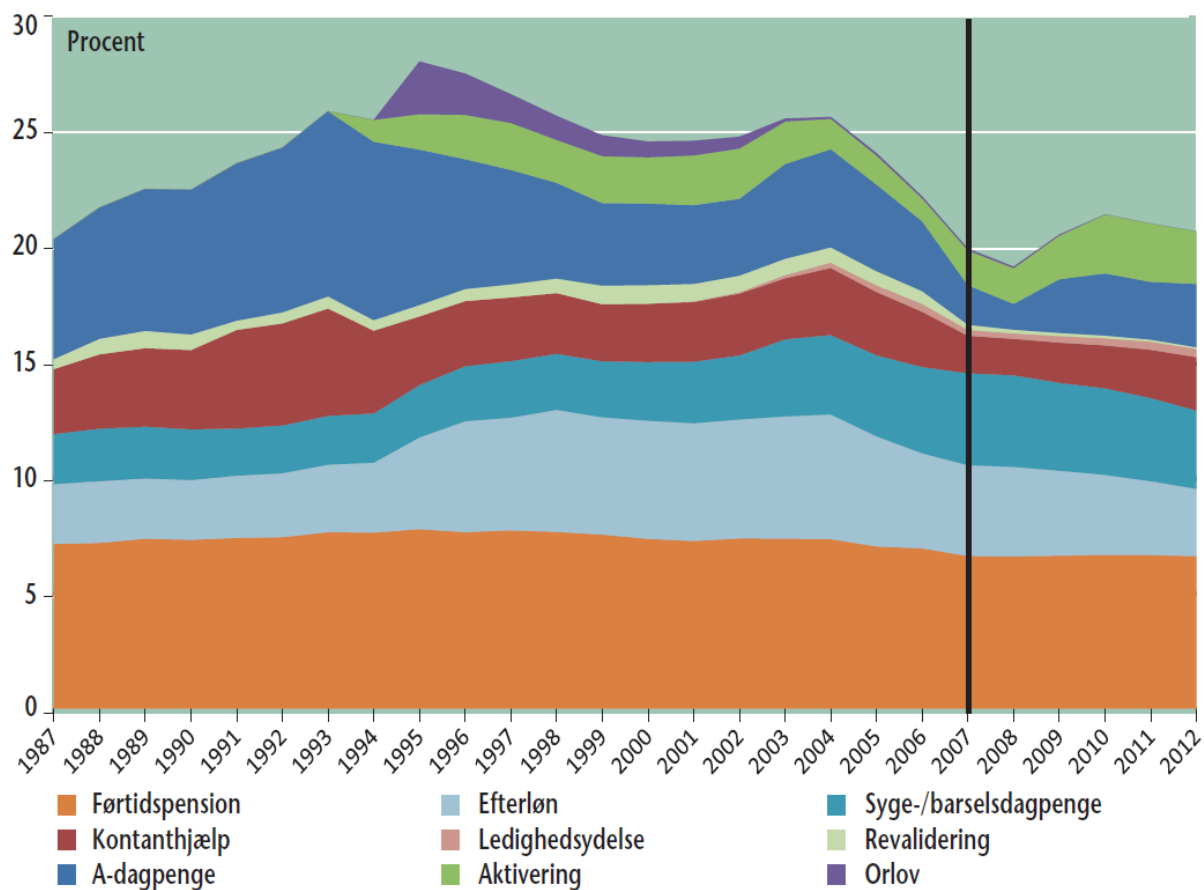
Blandt personer i den erhvervsaktive alder var ca. hver femte modtager af overførselsindkomst i 1987 og 2012. Kontanthjælpsmodtagerne udgør lidt under 3 % begge år, når man omregner til helårspersoner.

Aktivering spiller en større rolle over tid: I 1994 var det 33 % af kontanthjælpsmodtagerne, som var i aktivering, i 2012 var det 60 %.

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Indkomsterstattende ydelser

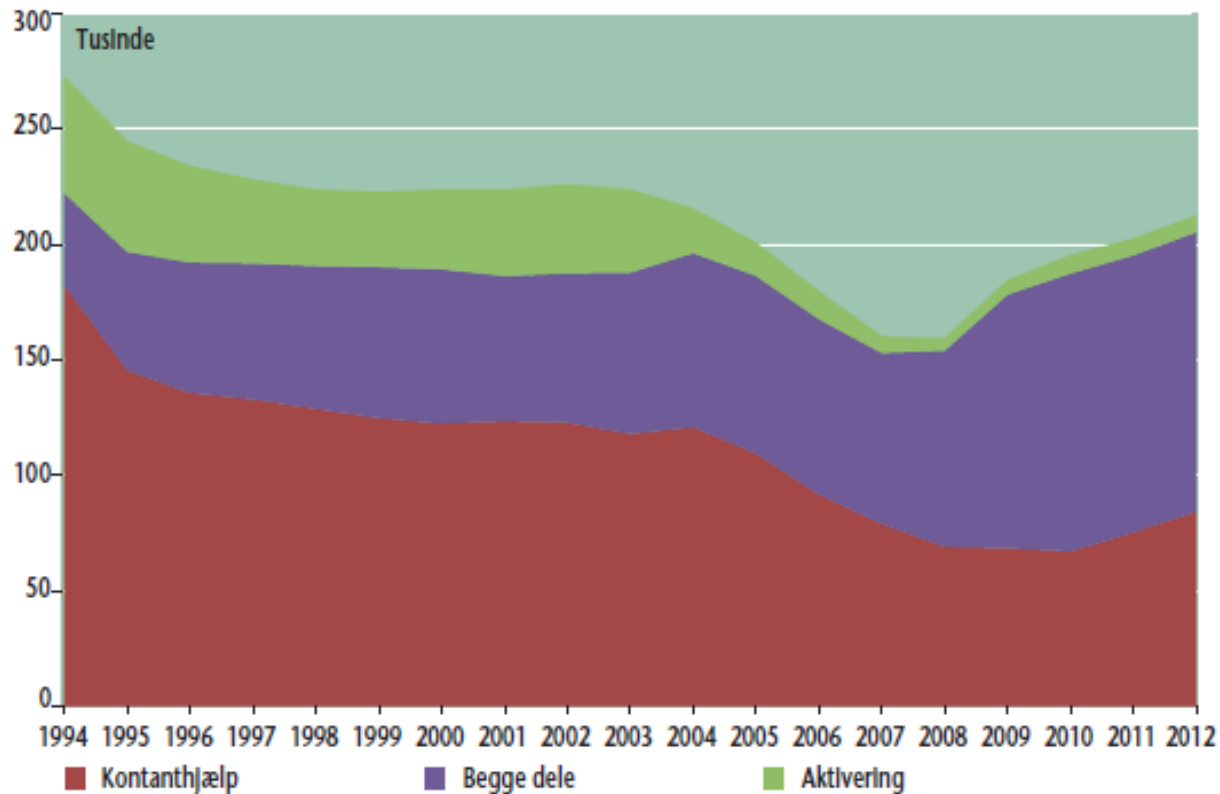
Andel af 18-66-årige, der modtog indkomsterstattende ydelser

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Kontanthjælpsmodtagere

Antal modtagere af kontanthjælp i relation til forsørgelse, 1994-2012

Note: Omfatter alle personer, som i kort eller lang tid af året har modtaget kontanthjælp.

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Kontanthjælpsmodtagerne

Kontanthjælpsmodtagere er ofte kendetegnet ved at være: lejere, kortuddannede, enlige uden børn og – til en vis grad: unge og ikke-vestlige indvandrere.

Karakteristika ved kontanthjælpsmodtagere, %

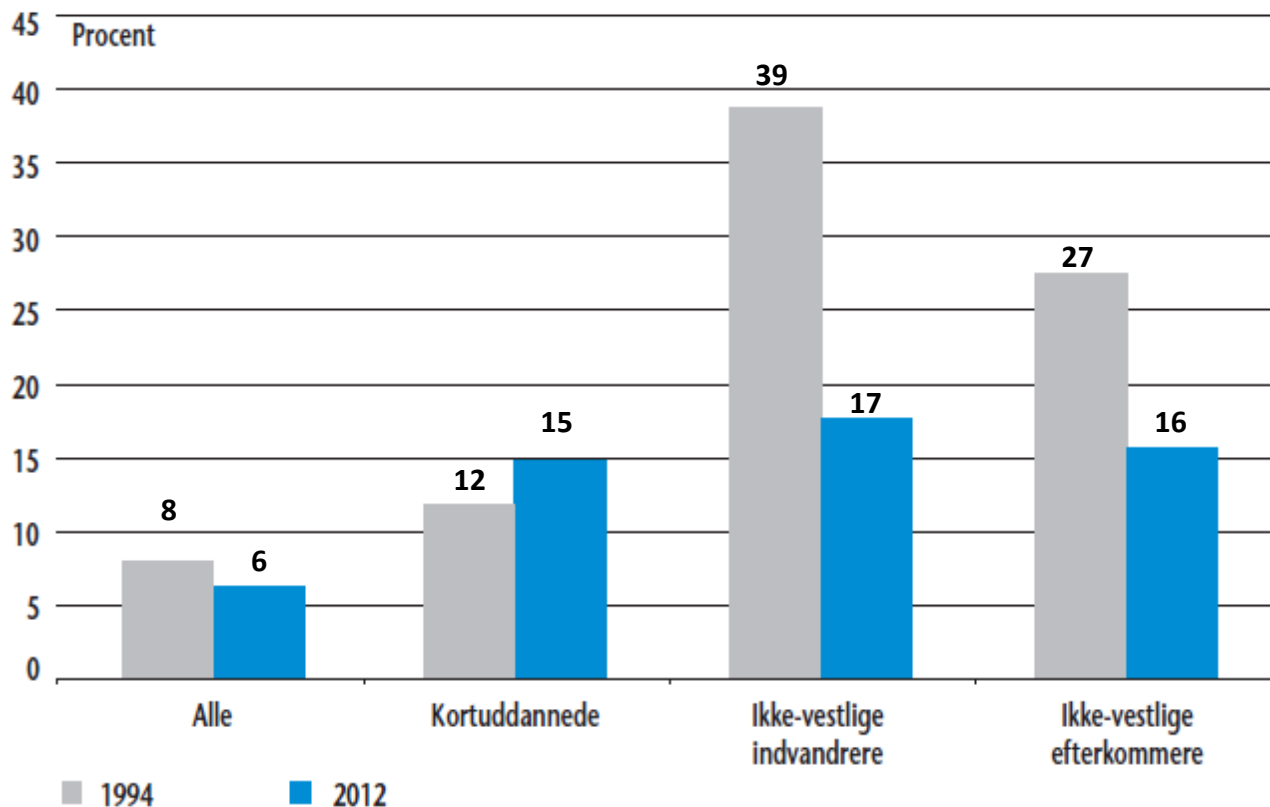
	Lejere	Kort-uddannede	Enlige uden børn	Unge ¹	Ikke-vestlige indvandrere
1994	69	53	42	38	15 ²
2012	76	57	49	29	19

Note 1: Mellem 18 og 24 år.

Note 2: I 1999 er andelen steget til 27 %

Andelen af indvandrere på kontanthjælp falder

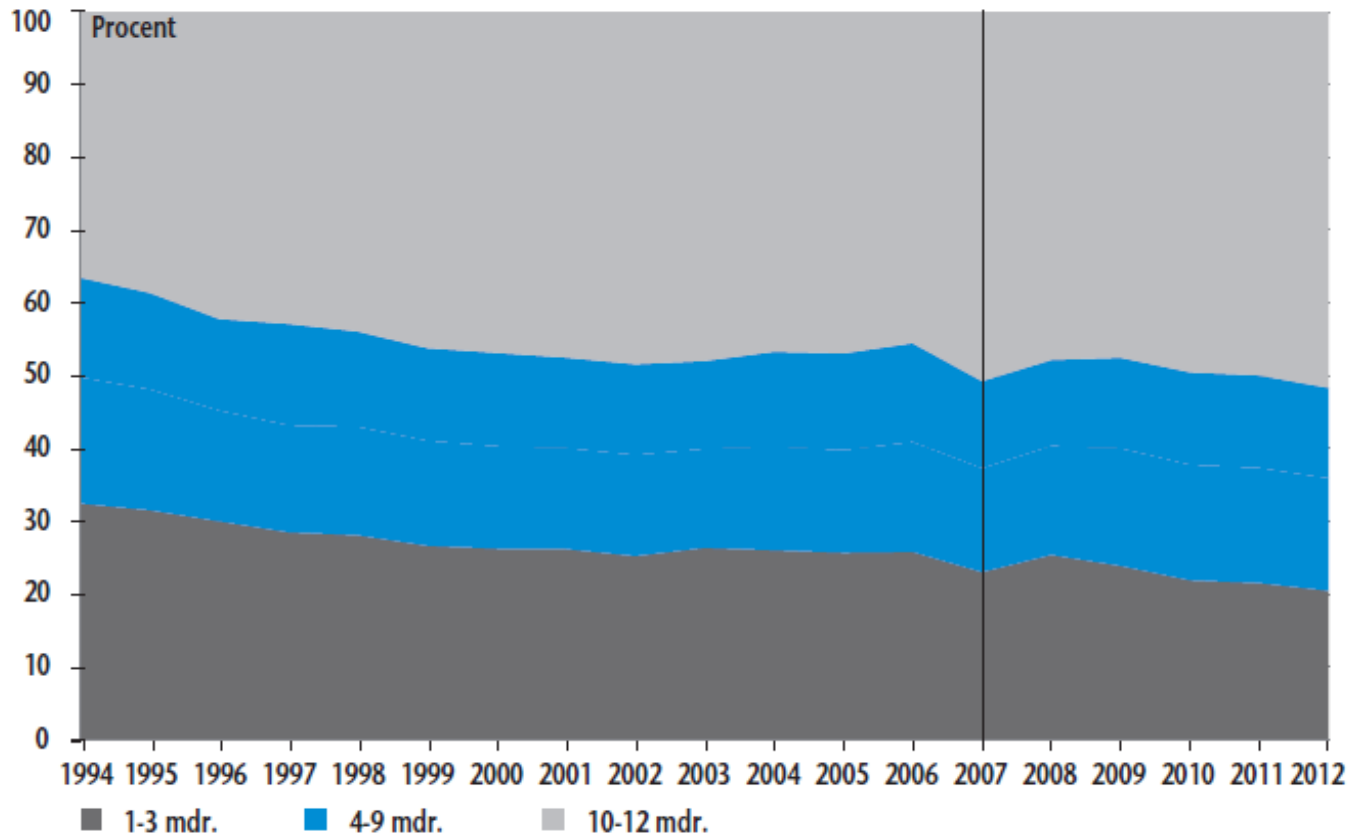
Andel af 18-64-årige, der modtog kontanthjælp i løbet af året

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Flere langtidsmodtagere

Antal måneder kontanthjælpsmodtagere har modtaget hjælp i løbet af året

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Værdi af kontanthjælp i forhold til arbejde

Nettodækningsgraden måler:

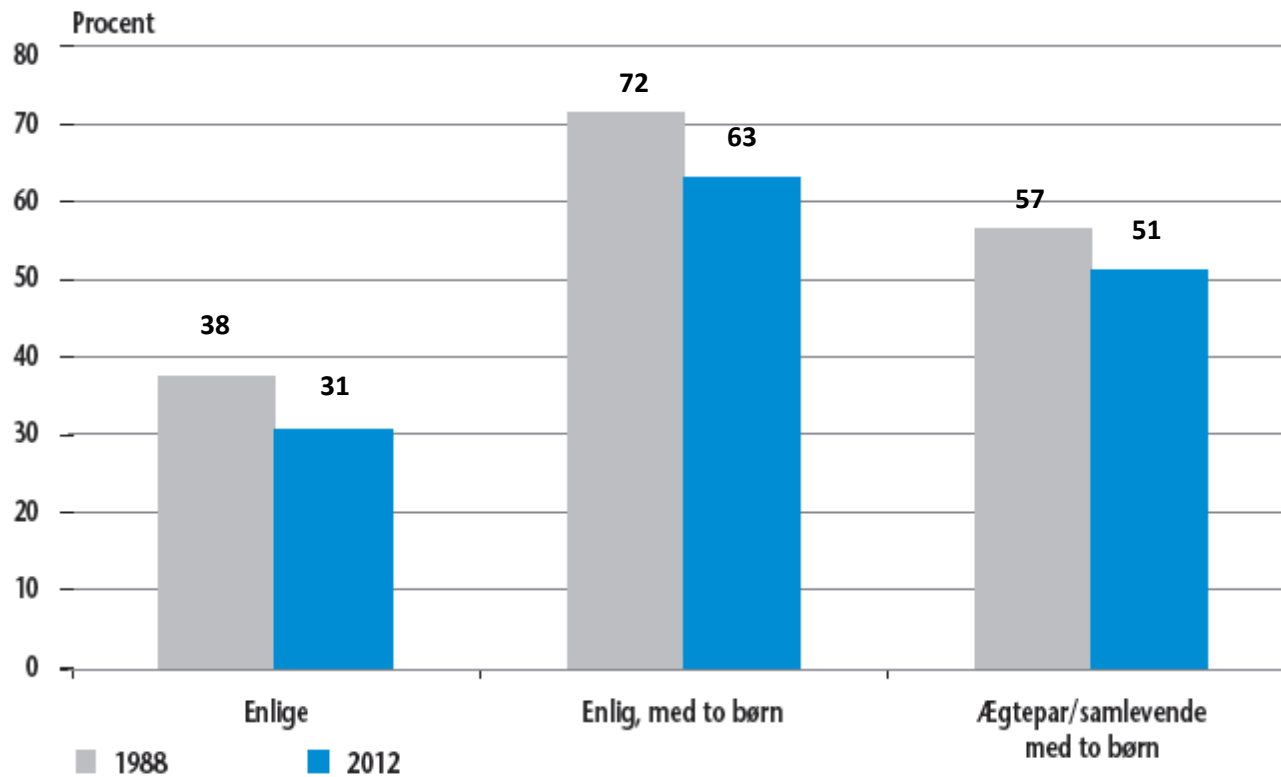
$$\frac{\text{Disponibel indkomst (efter skat og boligudgift) ved kontanthjælp}}{\text{Disponibel indkomst (efter skat og boligudgift) ved arbejde}}$$

Beregnes for forskellige familietyper og på baggrund af den gennemsnitlige indkomst, jf. OECD.

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

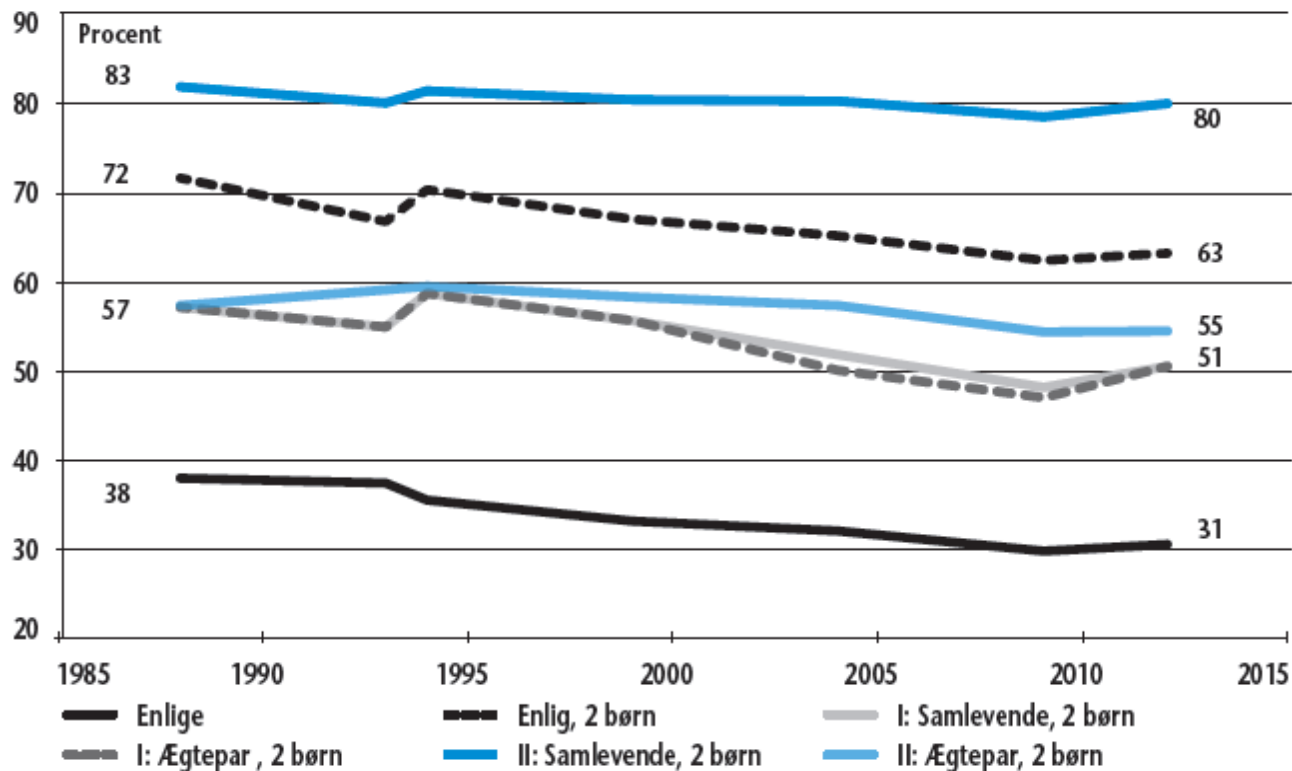
Kontanthjælpens værdi udhulet

Nettodækningsgrad for udvalgte kontanthjælpsfamilier

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Nettodækningsgrad for udvalgte kontanthjælpsfamilier

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Gevinst ved overgang til lønindkomst

Overgang for enlig forsørger med to børn i daginstitutionsalderen og kontanthjælp til arbejdsindkomst, 2012

	Kontanthjælp	Kontanthjælp og løn på knap 100.000 kr.	Løn på knap 200.000 kr.
Bruttoindkomst	164.800	180.200	196.200
Skat + sociale bidrag	÷ 45.800	÷ 55.000	÷ 64.700
Indkomst efter skat + sociale bidrag	118.900	125.200	131.500
Husleje	÷ 62.400	÷ 62.400	÷ 62.400
Boligsikring	37.400	36.800	35.400
Dagstitutionsbetaling	0	0	0
Børneydelser	75.400	75.400	75.400
Disponibel indkomst efter boligudgift	169.400	175.100	180.000
Gevinst ved at arbejde	–	+ 3 pct.	+ 6 pct.

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Starthjælpen forøgede beskæftigelsen, men betød også flere fattige

Et tidligere studie viste, at beskæftigelsesandelen blandt flygtninge med 4½ års ophold steg fra 30 til 42 %, da kontanthjælpen blev erstattet af den lavere starthjælp.

De øvrige (knapt 60 %) af flygtningene havde haft 50-120 % større disponibel indkomst efter boligudgift, hvis de i stedet havde modtaget kontanthjælp.

Kilde: Starthjælpens betydning for flygtnings levevilkår og beskæftigelse (2012).

De reducerede ydelser: Lofter, 500 kr.-reglen og timeregler

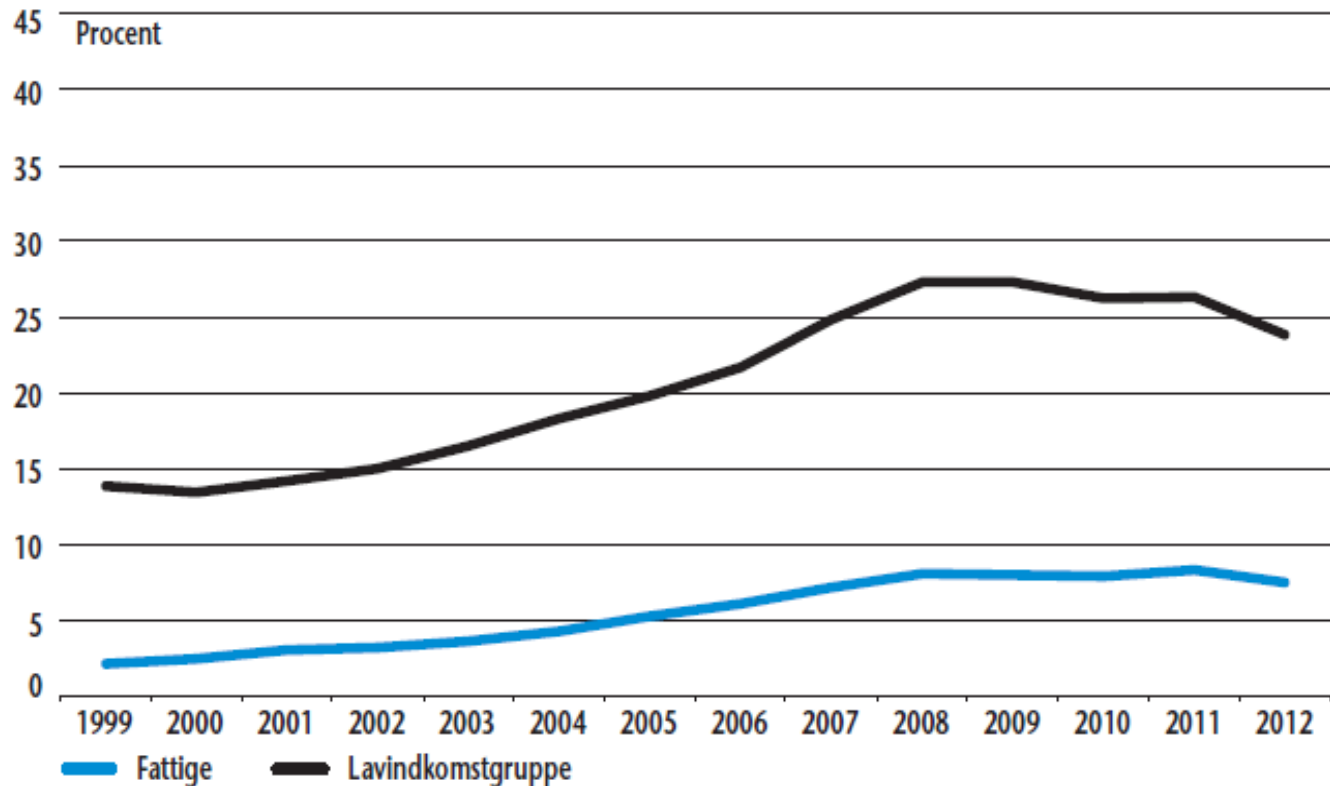
Indtægtsbegrænsende reglers betydning for ægtepars disponible indkomst

	Målgruppe	Indtægtsbegrænsende effekt
Kontanthjælpslofter	Bred – både gifte og samlevende efter seks måneders kontanthjælp	÷ 10 pct.
500 kr.-reglen	Mere snæver – alene gifte efter seks måneders kontanthjælp	
Timeregler	Meget snæver – gifte, hvor begge modtager kontanthjælp, er arbejdsmarkedsparete og ude af stand til at dokumentere et antal timers ustøttet beskæftigelse inden for 24 måneder	÷ 44 pct.

KILDE: EGNE BEREGNINGER FOR 2009.

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Flere fattige kontanthjælpsmodtagere frem til 2011

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Virksomheden af lave ydelser for andelen af fattige i 2012

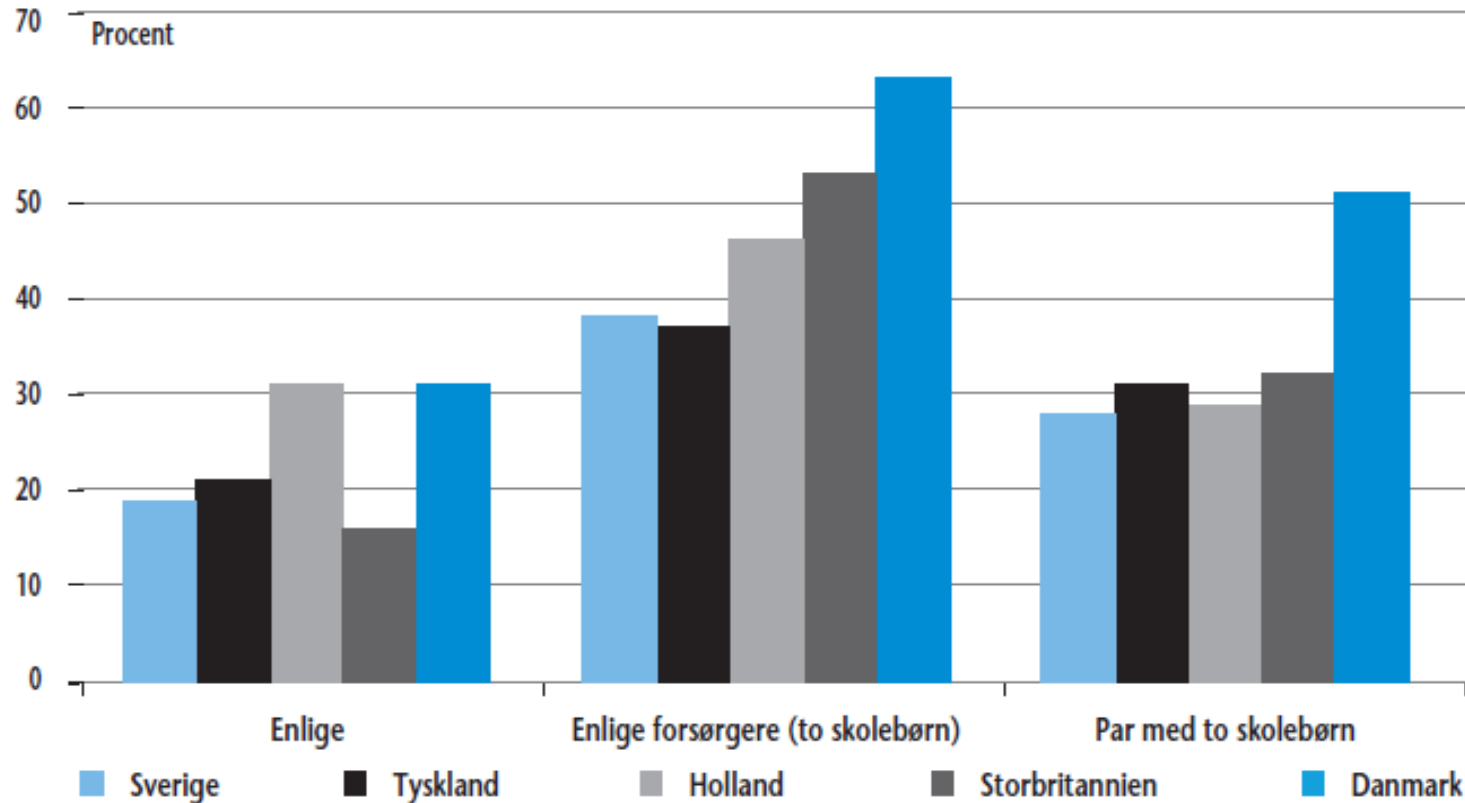
Andel fattige kontanthjælpsmodtagere – udvalgte grupper og år, pct.

	2009	2011	2012
Gifte med børn	7,1	7,2	2,4
Ikke-vestlige indvandrere	10,4	10,7	7,5
Alle	7,7	8,0	7,2

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Kontanthjælpen i nabolande i 2012

Nettodækningsgrader for kontanthjælpsmodtagere

Kilde: Kontanthjælpen gennem 25 år

Kontanthjælpen gennem 25 år

Af
Hans Hansen
og
Marie Louise
Schultz-Nielsen